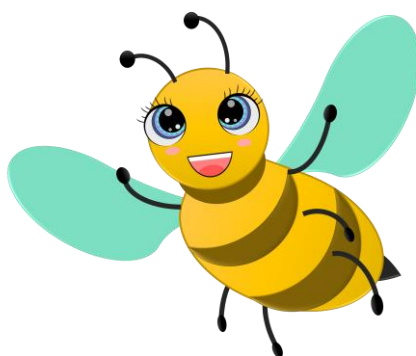

Na podlagi 60. d člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K in 76/23) je na predlog ravnatelja, po predhodno pridobljenem mnenju učiteljskega zbora in Sveta staršev Osnovne šole Hajdina, Svet zavoda Osnovne šole Hajdina dne 10. 1. 2024 sprejel naslednji

VZGOJNI NAČRT

OSNOVNE ŠOLE HAJDINA

Hajdina, januar 2024

VSEBINA

VSEBINA.....	2
1. UVOD	3
2. VIZIJA ŠOLE.....	4
3. POSLANSTVO	4
4. VREDNOTE	5
5. VZGOJNO DELOVANJE ŠOLE	6
6. POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE.....	7
7. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI.....	9
8. SVETOVANJE IN USMERJANJE	9
9. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE.....	12

1. UVOD

Vzgojni načrt je dokument, ki opredeljuje temeljne vrednote in vzgojna načela, za katera se zavzema naša šola, načine vzgojnega delovanja in ukrepanja na šoli ter načine sodelovanja šole s starši. Naš vzgojni načrt temelji na doseganju in uresničevanju VIZ ciljev s poudarkom na vzgojnih ciljih in vrednotah iz 2. člena Zakona o osnovni šoli, ob upoštevanju interesov in potreb učencev ter potreb širšega okolja.

Vzgojni načrt je nastajal s sodelovanjem strokovnih delavcev šole, vodstva šole, staršev in učencev.

Dejavnosti: strokovna izobraževanja, analiza anketnega vprašalnika, sestanki tima, pogovor z učitelji na srečanjih učiteljskega zbora.

Vzgojni načrt se smiselno dopolnjuje s Pravili šolskega reda.

Dobri medsebojni odnosi ustvarjajo pozitivne in dobre delovne pogoje na šoli. V šoli preživimo učenci in zaposleni skupaj kar velik del dneva, zato je zelo pomembno, da se dobro počutimo. Pri tem lahko veliko stori vsak sam, in sicer tako, da se strpno in spoštljivo vede.

Starši in učitelji največ naredimo za otroke, če razvijamo življenjsko trdnost in samospoštovanje.

Vzgoja in izobraževanje je zahtevno delo, zato učenci potrebujejo odgovorne odrasle, ki jih usmerjajo. Odrasli, tako starši kot učitelji, pripravljamo otroke na redno in sistematično delo v skladu z njihovimi sposobnostmi.

Vsi zaposleni vlagamo veliko truda, vztrajnosti, doslednosti in znanja v razreševanje konfliktnih položajev in gojimo ničelno toleranco do nasilja.

Na učence vplivamo s svojo osebnostjo in s svojimi dejanji.

Spodbujamo in podpiramo dejavnosti, ki na šoli ustvarjajo pozitivno vzdušje. V šoli se učenci učijo, razvijajo svoje sposobnosti in ob vodenju razvijajo zaupanje v svoje zmožnosti.

Pomembno je dobro sodelovanje staršev s šolo. Izkušnje kažejo, da to lahko pomembno prispeva k boljšemu počutju in uspehu otrok. Dobro sodelovanje tudi zagotavlja kakovostnejše reševanje problemov, na katere naletijo učenci.

Zaposleni v šoli s svojim korektnim in profesionalnim odnosom omogočamo varno in spodbudno delovno okolje.

Šola vzgaja za obče kulturne in civilizacijske vrednote, zato je pomembno vpeta v družbeno okolje in z njim aktivno sodeluje.

2. VIZIJA ŠOLE

Naša skupna želja in cilj je postati in ostati v bližnjem in širšem okolju prepoznani kot KAKOVOSTNA ŠOLA s KAKOVOSTNIM VRTCEM, ki zagotavlja harmoničen razvoj vseh otrok (ob spoštovanju individualnih razlik posameznikov), jim daje kakovostno znanje in dobre izkušnje, nudi varno, prijazno in spodbudno okolje, šola in vrtec, kjer rastejo zdravi, zadovoljni, srečni ter ustvarjalni otroci.

Želimo, da je Osnovna šola Hajdina zavod, kjer bodo zaposleni lahko z veseljem in kvalitetno opravljali svoje poslanstvo in kamor bodo starši z zaupanjem in ponosom lahko prepustili svoje otroke v varno in prijazno zavetje visoko strokovno usposobljenih učiteljev in vzgojiteljev.

Želimo, da je zavod OŠ Hajdina v ponos lokalni skupnosti, Občini Hajdina in vsem prebivalcem občine. Temelje takšnega delovanja želimo graditi na odličnem sodelovanju z vsemi deležniki, medsebojnem sodelovanju zaposlenih, otrok, staršev ter SODELOVANJU Z OKOLJEM ter MEDGENERACIJSKEM SODELOVANJU, spoštovanju naravne in kulturne tradicije svojega okolja.

Za izvedbo sodobnih, kakovostnih, pestrih in bogatih programov (osnovnega, razširjenega in nadstandardnega), projektov in mednarodnega sodelovanja, s katerimi bomo razvijali kompetence in veščine učencev (kognitivne, gibalne, digitalne, ustvarjalne ...), želimo nuditi kakovostne infrastrukturne pogoje s sodobno digitalno tehnologijo, čemur sledijo tudi visoko strokovno izbrane sodobne metode poučevanja, prav tako želimo biti sodoben in učinkovit zavod tudi v svojem poslovnem delu ter predstavljanju navzven.

3. POSLANSTVO

Poslanstvo OŠ Hajdina je razvoj vsakega posameznika v odgovorno, samozavestno, ustvarjalno in strpno osebnost, ki bo sposobna sooblikovati pogoje za bivanje v medsebojnem sožitju in v sožitju z naravo in tudi sodobno tehnologijo. Želimo graditi vključujočo skupnost, ki temelji na razvoju pozitivnih vrednot in katere temelj delovanja so pozitivni odnosi (medsebojni odnosi, odnos do okolja, odnos do narave), spoštovanje in zaupanje. Na teh temeljih lahko zgradimo program dela, ki bi dajal otrokom ne le kakovostno znanje, ampak tudi pripravljenost na življenje, sposobnost reševanja problemov. In če imajo otroci ZNANJE ZA ŽIVLJENJE, bodo tudi USPEŠNI, SREČNI in ZDRAVI.

4. VREDNOTE

Ključne vrednote, ki so naše vodilo in jim bomo tudi v prihodnje posvetili posebno pozornost, so:

ODNOSI

TELESNO IN
DUŠEVNO
ZDRAVJE

ZNANJE

ODGOVORNOST

STRPNOST IN
VKLJUČEVANJE

ODNOSI

- Samospoštovanje
- medsebojni odnosi
- odnos do narave
- medsebojna pomoč.

TELESNO IN DUŠEVNO ZDRAVJE

- Skrb za zdravo telo
- zdrava prehrana
- sprejemanje samega sebe, pozitivna samopodoba
- obvladovanje čustev.

ZNANJE

- Vseživljenjska znanja
- bralno razumevanje
- gibalne kompetence
- jezikovne kompetence
- tehnična pismenost
- digitalne kompetence
- kritično razmišljanje
- ustvarjalnost.

ODGOVORNOST

- Odgovornost do sebe
- odgovornost do dela
- odgovornost do skupnosti.

STRPNOST IN VKLJUČEVANJE

- Enakopravnost vseh, ne glede na spol, starost, raso, nacionalnost, kulturne razlike, izgled,...
- strpnost do drugačnih, šibkejših
- inkluzija učencev s posebnimi potrebami in otrok s čustveno-vedenjskimi težavami.

5. VZGOJNO DELOVANJE ŠOLE

5.1. PROAKTIVNE DEJAVNOSTI

Proaktivne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje tako, da se učenci počutijo sprejete in uspešne. Učencem omogočajo zadovoljevati temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe. Krepijo in spodbujajo primerno vedenje učencev, tako da usmerjajo pozornost na pozitivno vedenje in razvijajo pozitivne odnose med učitelji in učenci.

Proaktivne dejavnosti vključujejo:

- **Dejavnosti za razvijanje ugodnega socialnega vzdušja**

Sistematično razvijanje socialnih veščin pri pouku oz. na urah oddelčne skupnosti.

Izvajanje dejavnosti, ki krepijo medsebojno povezanost in sodelovanje v oddelku (npr. razredne prireditve, praznovanja, končni izleti, ples, tabori, šola v naravi).

- **Dejavnosti, ki oblikujejo identiteto šole in povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost:**

- šolske prireditve;
- šolski radio;
- literarno glasilo Najdihojca;
- Hajdinska tržnica (dan šole);
- tekmovanja iz znanja in športna tekmovanja;
- šolski projekti, določeni z LDN;
- sodelovanje šole z lokalno skupnostjo.

- **Dejavnosti, ki omogočajo učencem, da aktivno prispevajo k oblikovanju življenja in dela na šoli:**

- šolska skupnost;
- nabiralnik, kjer se zbirajo podpisani zapisi učencev, ki imajo predloge, pobude, težave, želijo koga ali kaj pohvaliti ... in se nato ustrezno obravnavajo;
- prostovoljno delo, solidarnost in skrb za vrstnike (vrstniška učna pomoč, prostovoljno delo starejših učencev v oddelkih z mlajšimi učenci, sodelovanje učencev v humanitarnih akcijah);
- zbiralne akcije.

- **Nagrajevanje zglednega vedenja učencev**

Učencem se za samoiniciativno, aktivno oz. dejavno sodelovanje v oddelčni skupnosti oz. na ravni šole izreče pohvala, podeli priznanje ali nagrada v skladu s Pravili šolskega reda in Pravilnikom o podeljevanju pohval, priznanj in nagrad OŠ Hajdina.

5.2. PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Preventivne dejavnosti omogočajo šoli, da oblikuje varno okolje. Temeljijo na vzajemnem spoštovanju, visokih pričakovanjih in odgovornem ravnanju.

Preventivne dejavnosti vključujejo:

- **Oblikovanje šolskih in oddelčnih dogovorov**

Oddelki oblikujejo svoja oddelčna pravila v skladu s šolskim vzgojnim načrtom.

- **Sistematično načrtovanje in izvajanje ur oddelčne skupnosti**

Z letno delovno pripravo določimo okvirne vsebine ur oddelčne skupnosti.

- **Navajanje na samovrednotenje, samokontrolo in sprejemanje odgovornosti**

Športne dejavnosti, tekmovanja v znanju, javno nastopanje, delavnice, socialne igre, projekti, tečaji, tabori, interesne dejavnosti, ekskurzije.

- **Postopki za zagotavljanje varnosti**

Povečan nadzor na določenih točkah in določenih krajih: varstvo vozačev na postajališču pred in po končanem pouku, dežurstvo učiteljev pred in po pouku, med odmori, malico in kosilom, spremstvo ob izvajanju dejavnosti, ki potekajo zunaj šolskega prostora, ustrezna športna oprema pri športni vzgoji in na dejavnostih ob pouku. Postopki so podrobneje opisani v hišnem redu.

- **Vključevanje staršev v oblikovanje individualnih vzgojnih načrtov**

V primeru, ko učenec potrebuje poseben pristop.

- **Prepoznavanje različnih oblik nasilnega vedenja ter sporočanje pedagoškim delavcem**

Nabiralnik za anonimna sporočila učencev v stiski (nasilje, izsiljevanje, grožnje ...).

- **Permanentno izobraževanje delavcev šole o vzgojnem delovanju**

- **Zdravstvene preventivne dejavnosti**

Sistematični zdravstveni in zobozdravstveni pregledi, osveščanje učencev o zdravi prehrani, preventivami pred boleznimi, osveščanje o nevarnostih prekomerne uporabe digitalnih naprav ter ozaveščanje o spletni varnosti.

- **Prometna varnost**

Načrt zagotavljanja prometne varnosti je zapisan v Prometno-varnostnem načrtu OŠ Hajdina, ki je sestavni del Letnega delovnega načrta šole.

5.3. VZGOJNI UKREPI ZA POSAMEZNE KRŠITVE PRAVIL ŠOLSKEGA REDA

Za kršitev se šteje vsako ravnanje ali dejanje učenca, ki je v nasprotju s Pravili šolskega reda OŠ Hajdina, ostalimi akti šole ali veljavno zakonodajo. Z vzgojnimi ukrepi ni mogoče omejiti pravic učencev, ki jih določata 5. do 13. člen in 50. do 57. člen Zakona o osnovni šoli.

Vzgojni ukrepi so namenjeni zaščiti pravic, vzdrževanju pravil in dogovorov ter upoštevanju obveznosti in učencu dajo možnost, da škodo popravi.

Ob kršitvah dogovorjenih dolžnosti in obveznosti strokovni delavci upoštevajo postopnost.

Postopnost običajno poteka po naslednjih korakih:

1. opozorilo
2. pogovor z učiteljem
3. pogovor z razrednikom
4. timski pogovor pri svetovalni delavki ter seznanitev s konkretnimi posledicami kršitve
5. timski pogovor pri ravnatelju ter seznanitev s konkretnimi posledicami kršitve
6. nadaljevanje postopka vzgojnega ukrepanja v skladu z Zakonom o osnovni šoli

6. POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

OŠ Hajdina podeljuje učencem za uspešno in prizadevno delo v šoli pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učenkam, učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- razredniki,

- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj-ica.

Učenci 9. razreda pohvale, priznanja in nagrade prejmejo na valeti, učenci ostalih razredov pa ob zaključku pouka ob podelitvi spričeval.

POHVALE

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti ali aktivnosti, ki trajajo celo šolsko leto. Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca. Predlagajo jih lahko učenci na uri oddelčne skupnosti ali drugi učitelji šole. Učitelj razrednik predloge poda učiteljskemu zboru, ki jih na redovalni konferenci potrdi ali ovrže. Mentor pripravi pisne pohvale za prizadevno delo in jih preda razredniku. Le- ta jih podeli učencem ob zaključku pouka ob podelitvi spričeval.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, v interesnih dejavnostih, za sodelovanje na natečajih,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,
- zastopanje šole na individualnih ali skupinskih športnih tekmovanjih,
- uvrstitev na področno tekmovanje,
- 9-letno sodelovanje v šolskem pevskem zboru,
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev ali skupnosti učencev šole,
- nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditev, pomembnih za delo šole.

Če je učenec pohvalo ali potrdilo za sodelovanje že dobil od organizatorja natečaja, tekmovanja ali drugega dogodka izven šole, se mu pohvala v okviru šole ne podeli.

PRIZNANJA

Priznanja za dosežen učni uspeh podeljuje učencem razrednik za dosežen učni uspeh (povprečna ocena 4,50 ali več) v tekočem šolskem letu.

Priznanja za izkazano znanje na vseh učnih področjih podeljuje učencem ravnatelj-ica na valeti za dosežen učni uspeh (povprečna ocena 4,50 ali več) v vseh letih šolanja.

Predlog poda razrednik na redovalni konferenci, učiteljski zbor pa potrdi predlog razrednika. Priznanje podeli razrednik zadnji dan pouka ob podelitvi spričevala.

Priznanja za športne dosežke predlaga športni pedagog, podeli pa jih razrednik ob podelitvi spričeval.

Priznanja za izjemne športne dosežke se podeljujejo za uvrstitev na državno tekmovanje.

Ob koncu leta OŠ Hajdina podeli tudi nazive: NAJ ŠPORTNIK, NAJ KULTURNIK, NAJ ZNALEC IN NAJ BRALEC, za vsak naziv od 1. do 3. mesta, na podlagi kriterijev, ki so priloga Pravilnika o podeljevanju pohval, priznanj in nagrad OŠ Hajdina.

Učenka/učenec, ki je vsako leto od 3. do 9. razreda prejel-a priznanje za dosežen uspeh, se ob zaključku 9. razreda vpiše v Zlato knjigo.

NAGRADE

Nagrado lahko prejme posameznik, skupina učencev ali oddelčna skupnost. Nagrade podeljujemo za:

- nadpovprečne dosežke na učnem, športnem, kulturnem in drugih področjih delovanja šole,
- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov (1. – 3. mesto) na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana za območje celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu,
- za dosežen učni uspeh (povprečna ocena 4,50 ali več) v 9. razredu oz. vseh letih šolanja.

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj-ica v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige, oprema ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole. Nagrade podeljuje ravnatelj-ica ob zaključku pouka na slavnostni način.

Šola lahko za učence, ki so prejeli pohvale, priznanja ali nagrade, organizira nagradno ekskurzijo.

Podrobnejši kriteriji za podeljevanje pohval, priznanj in nagrad določa Pravilnik o podeljevanju pohval, priznanj in nagrad OŠ Hajdina.

7. OBLIKE VZAJEMNEGA SODELOVANJA ŠOLE S STARŠI

Za otrokov razvoj in učno delo je potrebno, da se starši redno udeležujejo vseh organiziranih oblik sodelovanja šole s starši. Pri tem gre za udeležbo staršev na govorilnih urah in roditeljskih sestankih, po potrebi pa tudi na izrednih roditeljskih sestankih oz. individualnih razgovorih. Za kakovostno sodelovanje staršev s šolo smo jim na voljo vsi pedagoški delavci: razredniki, učitelji posameznih predmetov, učitelji podaljšanega bivanja, šolska svetovalna služba, vodstvo šole.

Staršem sproti posredujemo zanje pomembne informacije.

Od staršev pričakujemo aktivno sodelovanje pri razreševanju otrokove problematike.

Zaželeno je, da se starši udeležujejo tudi neobveznih oblik sodelovanja, kot so npr. predavanja, šola za starše, dnevi odprtih vrat, prireditve.

Starši imajo možnost, da preko svojega predstavnika v svetu staršev posredujejo pobude, pohvale in predloge svetu staršev in svetu zavoda.

8. SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem. Gre za širok spekter svetovanja in usmerjanja: pri učni problematiki, osebnostnih zadregah in težavah, pri razreševanju medvrstniških problemov in sporov, pri razreševanju navzkrižnih mnenj med učitelji in učenci, med učitelji in starši, ko starši ne zmorejo rešiti nastalega kritičnega položaja s svojimi otroki. Učenci potrebujejo svetovanje in usmerjanje pri razvijanju samopodobe, samokontrole in pri razvijanju odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja ter pri prevzemanju odgovornosti. S pomočjo svetovanja in usmerjanja učenci razvijajo zavedanje svobodnih izbir v mejah, ki jih postavlja skupnost.

Usmerjanje in svetovanje je usmerjena strokovna dejavnost šole in lahko poteka v času pouka oziroma šolskih obveznosti (ure oddelčnih skupnosti) ali v času izven pouka (pogovorne ure učiteljev, pred ali po pouku, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih, za kar se sproti dogovarjamo z učencem/z učenci oziroma s starši. Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole. Posebno vlogo pri tem imajo svetovalni delavci šole.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci. Ta oblika vzgojnega dela poteka takrat, ko učenec ali skupina učencev enkrat ali občasno kršijo pravila šolskega reda. Če so glede na problematiko predvidena večkratna srečanja z istim otrokom oziroma s skupino otrok, se o vsebini in ciljih svetovanja in usmerjanja dogovorijo pedagoški delavci na pedagoški konferenci oziroma na izrednem sestanku oddelčnega učiteljskega zbora. O sklepih pedagoških delavcev razrednik obvesti starše ter jih povabi k sodelovanju pri razreševanju problematike.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in nesprejemljive oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih strokovnih ustanovah (psihološka, psihiatrična, pedagoška, zdravniška, socialna pomoč). Če se starši nočejo odzvati na predloge šole glede iskanja zunanje pomoči, je šola dolžna nesodelovanje oziroma problematiko posredovati za to pristojnim institucijam.

Svetovanje in usmerjanje učencev pomaga učencem, da:

- oblikujejo lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje;
- organizirajo svoje delo (šolsko, pristočasno), da so učinkoviti in uspešni;
- spremljajo in vrednotijo svoje delovanje in posledično svojo uspešnost;
- razmišljajo in presojujejo o svojem vedenju in vedenju oziroma ravnanju drugih ljudi (otrok in odraslih);
- prevzemajo odgovornost in sprejmejo posledice svojih dejanj;
- se zmorejo vživeti v druge;
- opazujejo svoja občutja, razmišljanja in vedenje;
- razumejo vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih;
- konstruktivno rešujejo probleme in konflikte;
- ustrezno ravnaajo v položajih, v katerih je prisoten stres, strah, tesnoba, zaskrbljenost, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, doživljanje neuspehov, depresija;
- v stiski poiščejo pomoč;
- razvijajo realno podobo o sebi in samospoštovanje;
- dosejajo cilje, ki jih zastavi šola;
- razvijajo ustrezen odnos do drugih živih bitij ter narave.

Ko šola učence usposablja za doseganje zgoraj navedenih ciljev, je svetovanje preventivno. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledica nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje klime, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev

prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov. To je tudi dobra priložnost za ustvarjanje kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja. Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so **osebni svetovalni pogovori**, **spodbujanje samovrednotenja** ali **samopresoje**, tudi **restitucija**.

Osebni svetovalni pogovori

Zelo pomembni so osebni svetovalni pogovori učiteljev, svetovalnih delavcev ali drugih pedagoških delavcev z učenci, še posebej s tistimi, ki imajo probleme. So učinkovit način za vzpostavljanje medsebojnega zaupanja, ki je potrebno za uspešno svetovanje.

V pogovoru pedagoški delavec učencu pomaga uvideti njegove potrebe in motive ravnanj ter povezanost ravnanj z njihovimi posledicami. Pomaga mu torej pri presojanju lastnega vedenja z vidika učinkovitosti in etične sprejemljivosti, pri ugotavljanju posledic ravnanj zanj in za druge. Pedagoški delavec učencu tudi ponudi pomoč pri iskanju uspešnih in etično sprejemljivih vedenj, s katerimi bo lahko učenec uspešno zadovoljil svoje potrebe in interese, ter pri načrtovanju potrebnih sprememb.

Svetovalnemu pogovoru lahko sledi dogovor med učencem, starši in strokovnim delavcem ali vodstvom šole ter različne oblike pomoči učencem. Na takšen dogovor se posledično navezujejo cilji, odgovornost in doslednost sodelujočih.

Oblike pomoči učencu so lahko tudi:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju, medvrstniška pomoč;
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci;
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti;
- usmerjanje učenca in njegovih staršev v različne oblike zunanje pomoči;
- dogovori se z učencem o občasnih, časovno določenih individualnih programih;
- zagotavljanje varnosti;
- vključitev v skupino za krepitev socializacijskih in komunikacijskih veščin.

Restitucija

Svetovanje in usmerjanje predvideva tudi restitucijo, ki je pravzaprav metoda poravnave povzročene škode. Restitucija je za sodelujoče prostovoljna. Pri tem ne gre predvsem za poravnavo materialne škode, čeprav tudi ta ni izveta, pač pa gre v večji meri za povračilo škode, ki jo učenci povzročijo posamezniku ali skupini otrok, na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji mora biti poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer, če je učenec poškodoval šolsko premoženje, ga lahko vprašamo, kaj bi bil pripravljen storiti za boljše, lepšo urejenost šole. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, lahko premisli, kako bi lahko prispeval k boljšim medsebojnim odnosom v skupnosti. Svoja razmišljanja zapiše, pedagoški delavec pa zapise pregleda. Starši so z dogajanjem seznanjeni preko učenčevega zapisa o dogodku. Poročilo podpišejo, prav tako tudi otrokove zamisli o tem, kako bo nastalo škodo saniral.

Kakovostna restitucija je priložnost za učenje in za spreminjanje samopodobe učenca/ev.

Učenec, ki je povzročil na primer materialno škodo, ne ostaja več le učenec, ki je to škodo povzročil in zaradi tega utrpel določene posledice, ampak postaja učenec, ki je prispeval k urejenosti šole in je na to ponosen. Zaveda se, da njegov prispevek k urejenosti šole pove o njem nekaj drugega kot povzročena škoda.

Učenec, ki je sodeloval v sporu, ne ostaja le v sporu, pač pa razvija svoje sposobnosti in spretnosti reševanja konfliktov ...

Če pri restituciji manjka svoboda izbire, prevzemanje odgovornosti, učenje o sebi ter spreminjanje samopodobe učenca, je to le izvajanje posledic kršitev pravic drugih ali sprejetih pravil. Tudi to je oblika učenja in vzgojnega dela, a ni restitucija.

Restitucija je način reševanja sporov in problemov. Učitelj bo v primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponuja restitucija, odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in pravili šolskega reda. V nekaterih primerih – strokovni delavec oceni težo prekrška, neustreznega dejanja oziroma vedenja – je poleg sočasno izvedene restitucije učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin.

Temeljna načela restitucije so:

- za učenca je restitucija prostovoljna, ponujena možnost. Lahko se odloči ali pa ne, da bo skušal reševati spor ali odpraviti posledice svojih neustreznih dejanj na ta način;
- restitucija je priložnost za učenje novih vzorcev vedenja in popravo napak;
- spodbuja pozitivno vedenje in poudarja vrednote; ne spodbuja obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje;
- zahteva odločitve in napor učenca;
- ni kaznovalca, učenci ustvarjalno rešujejo spor ali problem;
- vpletene strani sprejmejo rešitev problema oziroma nadomestilo povzročene škode.

Učencem je dovoljeno napraviti napake, na takšen način pa jim je tudi omogočeno le-te popravljati. Tako je tudi večja verjetnost, da bodo pripravljene spreminjati vedenje, da bodo gradili pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost.

Šolska mediacija

Mediacija je prav tako prostovoljni postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Mediator, posrednik v sporu, je lahko vrstnik ali odrasla oseba. Prevzema le vlogo mediatorja in ne posega v samo reševanje problema, čeprav modro ponudi potrebno pomoč. Mediacija izboljšuje splošno socialno klimo v šoli, povečuje občutek zaupanja in pripadnosti, prijateljstva in obvladovanja konfliktnih položajev. Šola postane bolj varen in ustvarjalen kraj. Mediacija povečuje spretnosti učencev pri izgradnji dobrih medsebojnih odnosov ter pomaga ponotrjaniti pomembne družbene vrednote.

Za imenovanje in usposabljanje šolskih mediatorjev je odgovorna šolska svetovalna služba. Seznam šolskih mediatorjev se hrani pri svetovalni delavki.

9. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE

Uresničevanje vzgojnega načrta pedagoški delavci kontinuirano spremljamo preko:

- sprotne vrednotenja dela oddelčnih skupnosti;
- pogovorov in analiz na pedagoških konferencah;
- pisnih poročil;
- sestankov strokovnih aktivov;

- sestankov s starši učencev;
- sestankov sveta staršev;
- sestankov sveta zavoda;
- neformalnih srečanj;
- anket;
- pohval in pripomb.

Na podlagi spremljanja se bo vzgojni načrt smiselno dopolnjeval. Spremembe se sprejmejo po ustaljenem postopku takrat, ko se ugotovi, da so le-te potrebne.

Ravnatelj:

Mitja Vidovič

Mnenje učiteljskega zbora dne: 8. 1. 2024

Mnenje Sveta staršev OŠ Hajdina dne: 8. 1. 2024

Sprejeto na seji Sveta zavoda OŠ Hajdina, dne: 10. 1. 2024.

Predsednik Sveta zavoda Osnovne šole Hajdina: Ivan Ogrinc

Številka: 6006-8/2024-1